

Anti-pest protocol

Inhoudsopgave

1. Inleiding	3
2. Doelen	3
3. Plagen of pesten	3
4. Voorbeelden van pestgedrag	4
5. Betrokkenen	4
6. Voorwaarden	5
7. Aanpak	6
8. Consequenties	6
9. Begeleiding van de gepeste leerling	7
10. Begeleiding van de pester	8
11. Adviezen	8

1. Inleiding

Het team van basisschool “De Wingerd” wil haar leerlingen een veilig pedagogisch klimaat bieden, waarin zij zich op een prettige en positieve wijze kunnen ontwikkelen.

In de meeste gevallen lukt dit door het toepassen van de afspraken die we op schoolniveau met het team en op klassenniveau met de groep hebben opgesteld.

Eén van die duidelijke regels is dat de kinderen met respect met elkaar omgaan. Dit leerproces loopt meestal vanzelf goed, maar het kan ook voorkomen dat een kind door andere kinderen wordt gepest. Het is een probleem dat wij onder ogen zien en wij op onze school serieus aanpakken. In dit protocol beschrijven wij hoe we omgaan om pestgedrag. Het biedt alle betrokken duidelijkheid over de impact, ernst en ook de specifieke aanpak van dit ongewenste gedrag.

2. Doelen

Met dit anti-pestprotocol hebben wij de volgende doelen voor ogen:

- Preventieve werking (voorkomen van pestgedrag)
- Eenduidigheid hoe om te gaan met pestgedrag in de school
- Alle kinderen moeten zich in hun basisschoolperiode veilig voelen, zodat zij zich optimaal kunnen ontwikkelen.
- Regels en afspraken zichtbaar maken; als er zich ongewenste situaties voordoen, elkaar aanspreken op deze regels en afspraken.

3. Plagen of pesten

Er is een verschil tussen pesten en plagen. Bij plagen is er sprake van incidenten. Plagen gebeurt vaak spontaan, het duurt niet lang en is onregelmatig. Plagen is het als de kinderen aan elkaar gewaagd zijn: de ene keer doet de een iets onaardigs, een volgende keer is het de ander. Het is een spelletje, niet altijd leuk, maar nooit echt bedreigend. Door elkaar te plagen leren kinderen om met conflicten om te gaan. Het hoort bij het groot worden

Pesten is bedreigend. Het gebeurt niet zomaar een keer, maar iedere dag weer, soms een jaar of langer achter elkaar. Bij pesten wordt een slachtoffer uitgezocht om de baas over te spelen op een heel bedreigende manier. De pestkop misbruikt zijn macht: het slachtoffer wordt geslagen, uitgescholden, vernederd of gekleineerd.

Vaak is er een groepje kinderen dat meedoet met de pestkop, dit zijn de meelopers.

Naast deze openlijke vormen van pesten komen ook vormen van pesten voor die niet zichtbaar zijn. Bijvoorbeeld als een kind altijd wordt buitengesloten, nooit ergens aan mee

mag doen, op geen enkel feestje wordt uitgenodigd. Het gepeste kind voelt zich eenzaam, verdrietig en is onzeker en/of bang.

De piek van het pesten ligt tussen 10 en 14 jaar, maar ook in lagere en hogere groepen wordt er gepest.

4. Voorbeelden van pestgedrag

Signalen van pesterijen kunnen o.a. zijn:

- Altijd een bijnaam, nooit bij de eigen naam noemen
- Zogenaamde leuke opmerkingen maken over een klasgenoot
- Een klasgenoot voortdurend ergens de schuld van geven
- Briefjes doorgeven
- Beledigen
- Opmerkingen maken over kleding
- Isoleren
- Buiten school opwachten, slaan of schoppen
- Op weg naar huis achterna rijden
- Naar het huis van het slachtoffer gaan
- Bezittingen afpakken
- Schelden of schreeuwen tegen het slachtoffer
- Cyberpesten (online)

Pesten is te herkennen aan het bedreigende en systematische karakter. We spreken van pestgedrag als het regelmatig gebeurt, waardoor de veiligheid van een kind wordt aangetast. Bij pestgedrag herkennen we een vaste rolverdeling.

5. Betrokkenen

Het gepeste kind

Sommige kinderen hebben een grotere kans om gepest te worden dan anderen. Dit heeft vaak te maken met het vertoonde gedrag en de wijze waarop gevoelens worden beleefd en geuit. Kinderen die gepest worden doen vaak andere dingen dan de meeste leeftijdsgenoten. Veel kinderen die gepest worden hebben een beperkte weerbaarheid. Ze zijn vaak onzeker en angstig in een groep. Deze onzekerheid en angst wordt verder versterkt door het pestgedrag, waardoor het kind in een vicieuze cirkel terechtkomt waar het zonder hulp zeker niet uit komt.

De pester(s)

Kinderen die pesten zijn vaak fysiek de sterksten uit de groep. Pesters lijken in de eerste indruk populair te zijn in de klas, maar ze dwingen hun populariteit af door te laten zien hoe sterk ze zijn en wat ze allemaal durven. Pesters hebben feilloos in de gaten welke kinderen

gemakkelijk aan te pakken zijn. Het komt ook regelmatig voor dat een pestkop een kind is dat in een andere situatie zelf het slachtoffer is of was. Om te voorkomen weer het mikpunt te worden, stelt hij of zij zich op als pester.

Ook pesters hebben last van hun eigen gedrag. Door hun verkeerde en beperkte sociale vaardigheden hebben ze vaak moeite om vriendschappen op te bouwen en te onderhouden.

Meelopers:

De meeste kinderen zijn niet actief betrokken bij pesten in de directe actieve rol van pester. Sommige kinderen doen incidenteel mee. Het specifieke kenmerk van een meeloper is de angst om zelf in de slachtofferrol te raken. Het kan ook zijn dat een meeloper stoer gedrag wel interessant vindt en denkt daardoor in populariteit mee te liften met de pester in kwestie. Alles wat in een groep gebeurt, laat het individueel denken meer achterwege. Zo kan het met name door de groepsdruk en het groepsgedrag leiden tot excessen die achteraf voor iedereen onacceptabel zijn. Meelopers horen graag bij de norm en de grote groep en zijn niet bereid en ook niet in staat om grote risico's te lopen waarvan ze de gevolgen niet kunnen overzien.

Overige leerlingen:

Er zijn ook kinderen die niet merken dat er gepest wordt of er zijn kinderen die niet willen weten dat er gepest wordt in hun directe omgeving.

Kinderen die het pestgedrag signaleren en dit bij de leerkracht melden, vervullen een belangrijke rol.

Ouders:

De ouders van de pester en het gepeste kind, zijn emotioneel bij het onderwerp betrokken.

Deze ouders voelen met name onmacht. Dit is niet altijd een goede leidraad tot rationeel handelen. De ouder wil maar één ding en dat is dat het pestgedrag onmiddellijk stopt.

Ouders van kinderen die niet direct bij het pesten betrokken zijn kunnen meer afstand nemen. Daardoor zijn zij beter in staat om duidelijk te maken aan hun kind dat er iets aan het pesten gedaan moet worden.

6. Voorwaarden

De belangrijkste regel van het pesten luidt:

Word je gepest, praat er thuis en op school over. Je mag het niet geheim houden!

Pesten moet als probleem worden gezien door alle direct betrokken partijen:

Leerlingen (gepeste kinderen, pesters en de zwijgende groep), leerkrachten en de ouders.

De school moet proberen pestproblemen te voorkomen. Los van het feit of pesten wel of niet aan de orde is, moet het onderwerp pesten met de kinderen bespreekbaar worden gemaakt, waarna met hen regels worden vastgesteld.

Als pesten optreedt, moeten leerkrachten (in samenwerking met de ouders) dat kunnen signaleren en duidelijk stelling nemen.

Wanneer pesten ondanks alle inspanningen toch weer de kop opsteekt, moet de school beschikken over een directe aanpak.

Wanneer het probleem niet op de juiste wijze wordt aangepakt of de aanpak niet het gewenste resultaat oplevert dan is de inschakeling van een vertrouwenspersoon nodig. De vertrouwenspersoon kan het probleem onderzoeken, deskundigen raadplegen en het bevoegd gezag adviseren.

Op school is een vertrouwenspersoon aangesteld. Dit is Marleen Rozendal.

7. Aanpak

Wanneer leerlingen ruzie met elkaar hebben en/of elkaar pesten hanteren we de volgende vier stappen:

Stap 1:

Probeer er eerst zelf (en samen) uit te komen.

Stap 2:

Op het moment dat één van de leerlingen er niet uitkomt (in feite het onderspit delft en verliezer of zondebok wordt) heeft deze het recht en de plicht het probleem aan de leerkracht voor te leggen.

Stap 3:

De leerkracht brengt de partijen bij elkaar voor een verhelderingsgeprek (zie begeleiding gepeste en pester) en probeert samen met hen de ruzie of pesterijen op te lossen en (nieuwe) afspraken te maken. Bij herhaling van pesterijen/ ruzies tussen dezelfde leerlingen volgen sancties (zie bij consequenties)

Stap 4:

Bij pestgedrag/herhaaldelijke ruzie neemt de leerkracht duidelijk stelling en houdt een bestraffend gesprek met de leerling die pest/ruzie maakt. De fases van bestraffen treden in werking (zie consequenties). Ook wordt het gedrag vermeld in de registraties van ons administratieprogramma (ESIS). Bij herhaaldelijk gedrag van de leerling worden de ouders op de hoogte gebracht van het pestgedrag. In goed overleg met de ouders gaan wij werken aan een bevredigende oplossing.

8. Consequenties

Wanneer de leerkracht het idee heeft dat er sprake is van onderhuids pesten, stelt de leerkracht een algemeen probleem aan de orde om langs die weg bij het probleem in de klas te komen. Wanneer er daadwerkelijk sprake is van pestgedrag neemt de leerkracht duidelijk stelling in. De straf is opgebouwd uit vijf fases; afhankelijk hoelang de pester door blijft gaan zijn/haar pestgedrag en geen verbetering toont in zijn/haar gedrag.

Fase 1:

- Eén of meerdere pauzes binnenblijven
- Nablijven tot alle kinderen naar huis vertrokken zijn
- Een schriftelijke opdracht zoals een stelopdracht over de toedracht en zijn of haar rol in het pestprobleem.
- Door gesprek: bewustwording voor wat hij/zij met het gepeste kind uithaalt.
- Afspraken maken met de pester over gedragsveranderingen. De naleving van deze afspraken komen aan het einde van iedere week (voor een periode) in een kort gesprek aan de orde.

Fase 2:

Een gesprek met de ouders, als voorgaande acties op niets uitlopen. De medewerking van de ouders wordt nadrukkelijk gevraagd om een einde aan het probleem te maken.

Fase 3:

Bij aanhoudend pestgedrag kan deskundige hulp worden ingeschakeld zoals de schoolbegeleidingsdienst, de schoolarts van de GGD of schoolmaatschappelijk werk.

Fase 4:

In extreme gevallen kan een leerling geschorst of verwijderd worden (zie schoolgids: schorsing of verwijdering).

9. Begeleiding van de gepeste leerling

- Medeleven tonen en luisteren en vragen: hoe en door wie wordt er gepest.
- Nagaan hoe de leerling zelf reageert, wat doet hij/zij voor tijdens en na het pesten.
- Huilen of heel boos worden is vaak een reactie die een pester wil uitlokken. De leerling in laten zien dat je op een andere manier kunt reageren.
- Zoeken en oefenen van een andere reactie bijvoorbeeld je niet afzonderen.
- Het gepeste kind uitleggen waarom een kind gaat pesten.
- Nagaan welke oplossing het kind zelf wil.
- Sterke kanten van de leerling benadrukken.
- Belonen (schouderklopje) als de leerling zich anders/beter opstelt.
- Praten met de ouders van de gepeste leerling en de ouders van de pester(s).
- Het gepeste kind niet overbeschermen bijvoorbeeld naar school brengen of 'ik zal het de pesters wel eens gaan vertellen'. Hiermee plaats je het kind in een uitzonderingspositie waardoor het pesten zelfs nog toe kan nemen.
- Sociale Vaardigheidstraining.

10. Begeleiding van de pester

- Praten; zoeken naar de reden van het ruzie maken/pesten (baas willen zijn, jaloezie, verveling, buitengesloten voelen).
- Laten inzien wat het effect van zijn/haar gedrag is voor de gepeste.
- Excuses laten aanbieden.
- In laten zien welke sterke (leuke) kanten de gepeste heeft.
- Pesten is verboden in en om school: wij houden ons aan deze regel; straffen als het kind wel pest
- Belonen (schouderklopje) als kind zich aan de regels houdt.
- Kind leren niet meteen kwaad te reageren, leren beheersen, de stop-eerst nadenken-houding of een andere manier van gedrag aanleren.
- Contact tussen ouders en school; elkaar informeren en overleggen. Inleven in het kind; wat is de oorzaak van het pesten?
- Zoeken naar een sport of club; waar het kind kan ervaren dat contact met andere kinderen wel leuk kan zijn.
- Inschakelen hulp; sociale vaardigheidstrainingen; Jeugdgezondheidszorg; huisarts; GGD.

11. Adviezen

Ouders gepeste kind:

Houdt de communicatie met uw kind open, blijf in gesprek met uw kind.

Als pesten niet op school gebeurt, maar op straat, probeert u contact op te nemen met de ouders van de pester(s) om het probleem bespreekbaar te maken.

Pesten op school kunt u het beste direct met de leerkracht bespreken.

Door positieve stimulering en zgn. schouderklopjes kan het zelfrespect vergroot worden of weer terugkomen.

Stimuleer uw kind tot het beoefenen van een sport.

Steun uw kind in het idee dat er een einde aan het pesten komt.

Ouders van pesters:

Neem het probleem van uw kind serieus

Raak niet in paniek: elk kind loopt kans pester te worden

Probeer achter de mogelijke oorzaak te komen.

Maak uw kind gevoelig voor wat het anderen aandoet.

Besteed extra aandacht aan uw kind

Stimuleer uw kind tot het beoefenen van een sport.

Corrigeer ongewenst gedrag en benoem het goede gedrag van uw kind.

Maak uw kind duidelijk dat u achter de beslissing van de school staat.

Alle andere ouders:

Neem de ouders van het gepeste kind serieus

Stimuleer uw kind om op een goede manier met andere kinderen om te gaan.

Corrigeer uw kind bij ongewenst gedrag en benoem goed gedrag

Geef zelf het goede voorbeeld

Leer uw kind voor anderen op te komen.

Leer uw kind voor zichzelf op te komen.

Door elkaar te steunen en wederzijds respect te tonen stellen we alle kinderen in de gelegenheid om met veel plezier naar school te gaan!

Leerkrachten en leden van de medezeggenschapsraad onderschrijven gezamenlijk dit pestprotocol.

Nijverdal, september 2023

Namens de MR

Oudergeleding:

Personeelsgeleding:

.....

.....

Dit anti-pest protocol is vastgesteld door de directie van basisschool “De Wingerd”

Mirjam Veltmaat